

ЦЕНТР

ГРОМАДЯНСЬКИХ

СВОБОД

РІЧНИЙ ЗВІТ 2018

ЗМІСТ

1. Вступне слово	5
2. Про Центр громадянських свобод (місія, цінності)	7
2.1. Участь у коаліціях та мережах	9
2.2. Організаційний розвиток Центру громадянських свобод	11
3. Захист фундаментальних прав та свобод від наступу влади та реформи	13
3.1. Діяльність платформи «Правозахисний Порядок Денний»	15
3.2. Політичні переслідування	21
4. Громадський контроль. Група громадського спостереження «ОЗОН»	31
5. Участь в дослідженнях та моніторингу	37
6. Правова освіта та просвіта	41
6.1. Київська школа з прав людини	43
6.2. Окремі заходи Центру громадянських свобод	46
7. Міжнародна адвокація	53
8. Досягнення у 2018 році	57
9. Команда Центру громадянських свобод	59
10. Співпраця зі ЗМІ	61
11. Фінансовий звіт за 2018 рік	63

« З огляду на слабкість державних інституцій, загальне збільшення толерантності суспільства до насилля у зв'язку із війною та зрощеність органів правопорядку із локальними корупційними елітами, легко передбачити, що «список Катерини Гандзюк» буде поповнюватися. »

Я би хотіла звернути увагу на ті завдання, які стоять перед громадянським суспільством в Україні на п'ятому році після Євромайдану.

Після Революції Гідності не відбулося перезавантаження політичної системи та зміни еліт. Це багато чого пояснює. Зокрема половинчатий характер та незакінченість розпочатих реформ. Влада як канатоходець балансує між необхідністю провести кардинальні зміни та зберегти контроль в умовах періодичних виборчих циклів. Із кожним роком темпи реформування знижувалися. А перед виборами взагалі важко очікувати на якийсь прорив.

Ситуацію ускладнюють нові виклики, із якими зіштовхнулася Україна. Один із них, війна.

Влада використовує риторику «боротьби з російською агресією» для непропорційних обмежень прав людини. І завдяки цій риториці такі обмеження мають підтримку значної частини суспільства. Починають проявлятися радикальні групи. Політичні партії, які можуть надати цьому спротив, знаходяться на стадії формування. Тому утримати в таких умовах загальну рамку європейських цінностей стає завданням громадянського суспільства.

До всього почався наступ на саме громадянське суспільство, першими ознаками якого стали

дискредитаційні кампанії та різні законодавчі ініціативи про обов'язкове е-декларування, про іноземних агентів тощо. Зростає кількість фізичних нападів на громадських активістів в регіонах. **З огляду на слабкість державних інституцій, загальне збільшення толерантності суспільства до насилля у зв'язку із війною та зрощеність органів правопорядку із локальними корупційними елітами, легко передбачити, що «список Катерини Гандзюк» буде поповнюватися.** Настав час працювати над побудовою системи колективної безпеки.

Пост-майданне громадянське суспільство досить потужне. Волонтери та громадські організації користуються найвищими рівнями довіри у порівнянні із державними та іншими суспільними інституціями. Але громадянське суспільство в Україні розпорошене. Воно працює по своїм вузьким темам та вирішує локальні завдання. Немає амбіцій на участь в дискусії щодо суспільно-політичного життя країни. Відсутні площадки для спільних обговорень, окрім експертних. Як наслідок, у громадянського суспільства не вироблено консолідованої позиції, воно не вступає в діалог із владою для просування громадянського порядку денного. Яскравий прикладом цього стану

1. ВСТУПНЕ СЛОВО

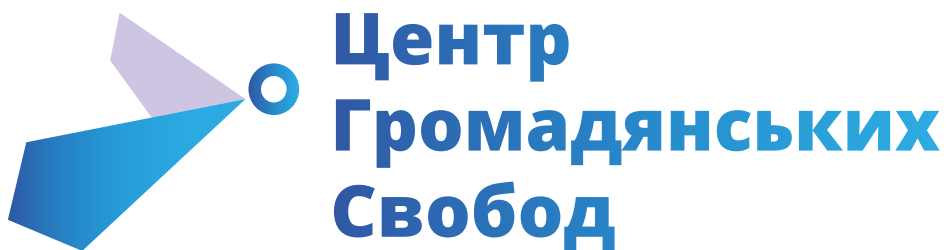

речей стала досить квола мобілізація громадянського суспільства у відповідь на запровадження обов'язку подання електронних декларацій для антикорупційних активістів.

Україна знову проходить критичний тест на зрілість демократії. Ми не можемо собі дозволити його провалити. Тому громадянське суспільство має стати повноцінним суб'єктом політичного життя країни. Подолати фрагментарність, вибудувати екосистему по всій країні, створити канали комунікації та мобілізації, сформувати громадянський порядок денний. І дати потрібну енергію для руху країни у тому векторі, який був окреслений Революцією Гідності.

Голова Правління Центру громадянських свобод
Олександра Матвійчук

Олександра Матвійчук під час виступу на TedxKyiv 2018

2. ПРО ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД (МІСІЯ, ЦІННОСТІ)

Центр громадянських свобод (далі — ЦГС) — українська правозахисна організація заснована у 2007 році. ЦГС здійснює моніторинг та аналіз законопроектів на відповідність стандартам прав людини,

проводить громадський контроль над діями правоохоронних органів, судів та місцевої влади, над розслідуванням злочинів, вчинених під час Євромайдану, займається документуванням політичних

переслідувань, фіксацією порушень прав людини та воєнних злочинів на Донбасі, просвітництвом у сфері прав людини та демократії, програмами міжнародної солідарності тощо.

НАША МІСІЯ:

працюємо для становлення прав людини, демократії та солідарності в Україні та регіоні ОБСЄ задля утвердження людської гідності.

НАШІ ЦІННОСТІ:

- повага до людської гідності;
- свобода і права людини;
- верховенство права;
- демократія;
- солідарність;
- незаангажованість;
- недискримінація.

ЩЕ
МІ

LET MY
PEOPLE
GO!

public monitoring

Київська
Школа
Прав
Людини

ПРАВОЗАХИСНИЙ
ПОРЯДОК
ДЕННИЙ

2.1. Участь у коаліціях та мережах

ЦГС БЕРЕ УЧАСТЬ У НАСТУПНИХ КОАЛІЦІЯХ ТА МЕРЕЖАХ:

УКРАЇНСЬКІ:

Коаліція НУО «Справедливість заради миру на Донбасі»

Правозахисний порядок денний

Коаліція з протидії дискримінації

МІЖНАРОДНІ:

Міжнародна Платформа
«Громадянська Солідарність»

Ініціативна група
з прав людини в Криму

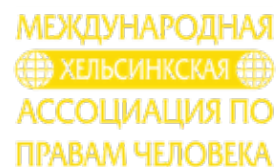
Ініціатива для
Міжнародного
кримінального суду

Міжнародна федерація
з прав людини (FIDH)

Міжнародна ініціатива
для ОБСЄ

Міжнародна
Гельсінська Асоціація

Міжнародна
платформа «CivilMPlus»

Міжнародна школа
з прав людини
та громадських дій

ДОРАДЧІ:

Експертна рада при
Комітеті з прав людини,
національних меншин
та міжнаціональних відносин

2.2. Організаційний розвиток Центру громадянських свобод

ЦГС розпочав активну роботу в напрямку посилення своєї організаційної спроможності. Задля цього у 2018 році відбулись загальні збори організації, під час яких було затверджено зміни до Статуту та обрано новий склад правління. Згідно з внесеними змінами у ЦГС з'явився новий колегіальний орган «Наглядова рада», що перебрав на себе функції «ревізора». Так до ГО «Центр громадянських свобод» доєдналися нові люди, які увійшли до складу новообраних органів, а також набули членство згідно із поданими заявами.

Окрім того, з метою розмежувати стратегічне керівництво та управління процесами було введено посаду виконавчого директора. Головою правління обрано Олександрю Матвійчук, а виконавчою директоркою стала Олександра Романцова.

Також, члени команди Центру громадянських свобод пройшли ряд спеціальних тренінгів та виїзних сесій щодо планування діяльності та удосконалення професійних навичків для того, щоб посилити ефективність роботи організації.

↓ Київ, 22 жовтня 2018 року.

Перше засідання новообраних членів Правління Центру громадянських свобод. Зліва на право: виконавча директорка Олександра Романцова, члени та членкині Правління Аліса Малицька, голова Правління Олександр Матвійчук, Ірина Думич, Назарій Боярський.

3. ЗАХИСТ ФУНДАМЕН- ТАЛЬНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ВІД НАСТУПУ ВЛАДИ ТА РЕФОРМИ

ПРАВОЗАХИСНИЙ
ПОРЯДОК
ДЕННИЙ

humanrightsagenda.org.ua

fb.com/zakon.hr

3.1. Діяльність платформи «Правозахисний Порядок Денний»

Центр громадянських свобод здійснює координацію діяльності неформальної коаліції правозахисних організацій, що працюють у сфері моніторингу, аналізу та розробки законодавства відповідно до основних засад прав людини та основоположних свобод — платформи Правозахисний порядок денний (далі — ППД).

Учасниками коаліції є провідні українські правозахисні організації. ППД об'єднує навколо себе правозахисників, експертів, громадських активістів,

котрим небайдужі питання захисту прав людини, створює робочі групи, які працюють над законодавством, проводить адвокаційні кампанії, виступає

із заявами щодо протидії непропорційним обмеженням прав людини, організовує майданчики для обговорення правозахисних тем, популяризує права людини.

**Київ, Кабінет Міністрів України,
29 серпня 2018 року.**

*Правозахисники, постраждалі від
воєнних злочинів і родичі політ в'язнів
вимагають скерувати законопроект
про воєнні злочини до парламенту.*

ЧЛЕНИ ПРАВОЗАХИСНОЇ ПЛАТФОРМИ У 2018 РОЦІ ПРАЦЮВАЛИ НАД ТЕМАМИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ:

- моніторингу законотворчої діяльності щодо виявлення загроз для прав людини;
- приведення українського кримінального законодавства у відповідність із міжнародним гуманітарним правом та приєднання України до Міжнародного кримінального суду,
- внесення змін до законодавства, щоб запровадити дієвий суд присяжних;
- правосуддя на сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації;
- переслідувань представників громадянського суспільства.

ППД ІНІЦІЮВАВ НИЗКУ АДВОКАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ, СЕРЕД ЯКИХ:

- кампанія за прийняття законопроекту «Про воєнних злочинців»;
- кампанії за впровадження ефективної моделі суду присяжних;
- кампанія за ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

КАМПАНІЯ ЗА ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЕКТУ «ПРО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ».

Сайт: ppd-zakon.org.ua

Відбувається з метою досягнути прийняття законопроекту, що приводить українське кримінальне законодавство у відповідність із положеннями міжнародного гуманітарного права. Проект Закону «Про воєнних злочинців» розроблений робочою групою ППД до якої увійшли провідні експерти.

Було організовано більше 20-ти зустрічей з представниками Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України, а також з міжнародними організаціями,

проведено публічні заходи та акції із закликом нагального прийняття змін до законодавства.

Найбільшу увагу суспільства та ЗМІ привернула акція, яка відбулася 29 серпня під будівлею Кабінету Міністрів України. Правозахисники, постраждалі від військових злочинів і родичі політичних в'язнів звернулися до прем'єр-міністра України з проханням скерувати законопроект до парламенту, адже він більше року перебував на погодженні в Кабміні.

Також слід відзначити круглий стіл «Правосуддя на сході України в умовах збройної агресії РФ» на якому обговорювали висновки та рекомендації щодо посилення спроможності забезпечувати правосуддя в умовах збройної агресії. Протягом двох років група українських експертів та громадських організацій проводила дослідження з метою оцінити вплив збройного конфлікту на українську систему правосуддя, що було викладено у звіті. Круглий стіл відбувся 18 грудня

2018 року на базі комітету ВРУ з питань правової політики та правосуддя.

За результатами адвокаційних зусиль законопроект «Про воєнних злочинців» отримав широку підтримку

органів державної влади та міжнародних організацій серед яких: Моніторингова місія ООН, Представництво ОБСЄ, Тематичні комітети ПАРЕ, Міжнародний комітет Червоного Хреста, Парламентарі

за глобальні дії, Global Rights Compliance, Коаліція за Міжнародний Кримінальний Суд тощо. **20 грудня 2018 року законопроект був зареєстрований у Верховній Раді України** (реєстраційний номер 9438).

КАМПАНІЯ ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МОДЕЛІ СУДУ ПРИСЯЖНИХ.

У рамках ППД сформована робоча група експертів щодо створення законодавчих умов для функціонування ефективною моделі

суду присяжних в Україні.

Розроблена загальна концепція та бачення майбутнього суду присяжних, підготовлено

законопроект та проведено публічні обговорення.

З Проектом Закону можна ознайомитись: <https://bit.ly/2HnZzyv>

Центром громадянських свобод видано аналітичні матеріали, що стосуються впровадження суду присяжних та в цілому судової реформи:

- «Чому Україні потрібен суд присяжних?»
<https://bit.ly/2RURh1T>

- «Судова реформа. Пропозиції до концепції нового етапу реформи судової системи України»
<https://bit.ly/2FFdpem>

- «Загальні питання судової реформи в Україні — 2017»
<https://bit.ly/2UceKMX>

Завдяки нашим зусиллям у професійних та експертних колах почалася дискусія, котра сприяла глибшому розумінню проблеми відсутності ефективної моделі суду присяжних в Україні.

КАМПАНІЯ ЗА РАТИФІКАЦІЮ РИМСЬКОГО СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ.

Правозахисний порядок денний разом з Українською юридичною консультативною групою проголосили перезавантаження національної кампанії за ратифікацію Римського статуту заради того, щоб Україна стала повноправним членом Міжнародного кримінального суду.

На підтримку ратифікації Україною Римського статуту 16–17 листопада у Києві відбувся ювілейний

200
учасників

40-вий щорічний форум транснаціональної мережі членів парламентів Parliamentarians for Global Action та 10-та Консультативна Асамблея Парламентарів за Міжнародний

кримінальний суд та верховенство права. У заході взяло участь більше ніж 200 учасників, зокрема народні депутати України, іноземні парламентарі, представники міжнародних організацій, центральних органів виконавчої влади та громадських організацій України.

↑ Київ, 16–17 листопада.

Форум транснаціональної мережі членів парламентів *Parliamentarians for Global Action* та 10-та Консультативна Асамблея Парламентарів за Міжнародний кримінальний суд та верховенство права.

→ Київ, Комітет Верховної Ради України з прав людини, 16 листопада 2018 р.

Флешмоб серед учасників Форуму Парламентарів за глобальні дії із закликом до української влади ратифікувати Римський статут.

ЦЕНТРОМ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД В ЦІЛЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ППД ЗА ОСТАННІЙ РІК:

70

Організовано
заходів

- Організовано 70 заходів робочого характеру серед яких засідання членів та партнерів ППД, а також експертні обговорення та зустрічі із міжнародними організаціями, іноземними представництвами та посольствами, представниками органів державної влади.

14

Відкритих заяв
та звернень

- Оприлюднено 14 заяв та відкритих звернень від ППД, а також учасники Платформи підтримали 24 звернення, що спрямовані на захист прав людини.
- Проведено 15 публічних обговорень серед яких 8 правозахисних клубів на теми, що потребували реакції правозахисної спільноти

8

правозахисних
клубів

та стосувалися законодавчого забезпечення захисту прав людини. А саме:

- «Тиск на громадянське суспільство. Форми та методи»
- «Міжнародні злочини та справедливе покарання»
- «Як запровадити суд присяжних в Україні»
- «Проблеми реалізації права на свободу зібрань»
- «Право людини у формальній та неформальній освіті»
- «Транзит змін. Як події в одній країні впливають на долю іншої?»
- «Іноземні агенти: загроза громадянському суспільству чи захист від російської агресії»
- «Усе про санкції проти Росії: і чи є в Україні план Б?»

Центр громадянських свобод виступив ініціатором з вироблення й оприлюднення спільної позиції правозахисної спільноти щодо цілого ряду питань. Серед них незаконне переслідування громадських активістів правоохоронними органами, необхідність відкликання президентських законопроектів, які непропорційно обмежують свободу об'єднань, нелегітимність процесу обрання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, тощо.

Завдяки нашим зусиллям було забезпечено широку підтримку правозахисними організаціями заяви Реанімаційного Пакету Реформ про конституційне подання щодо процедури е-декларування антикорупційних активістів. Крім того, аргументи вказані в заявах були враховані у висновках Венеціанської комісії щодо встановлення обов'язкового електронного декларування.

Платформа працює з Верховною Радою України, Комітетами Верховної Ради України, Кабінетом міністрів України, Адміністрацією Президента, Генеральною прокуратурою, Міністерством юстиції України, Уповноваженою Верховної Ради України з прав людини та іншими органами державної влади та міжнародними організаціями.

3.2. Політичні переслідування

КАМПАНІЯ ПРОТИ НАСТУПУ НА УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО.

АКТИВІСТИ НЕ МІШЕНІ

Особливу увагу правозахисників привернула ситуація з наступом на громадянське суспільство. Занепокоєні ситуацією, що склалася, ми вимагаємо припинити незаконне переслідування громадських активістів правоохоронними органами, відкликати законопроекти, які непропорційно обмежують свободу об'єднань,

обстоюємо необхідність зняття обов'язку подавати електронні декларації для активістів, що протидіють корупції тощо.

Спільними зусиллями організацій-членів платформи «Правозахисний Порядок Денний» об'єднано більше ніж 70 представників неурядових організацій, правозахисників, громадських

активістів, журналістів, юристів та інших небайдужих громадян. У результаті підписано спільний **Меморандум про створення Коаліції на захист громадянського суспільства**.

Крім того, у фокусі уваги ЦГС перебувають справи, що стосуються незаконного переслідування та нападів на активістів.

↑ Київ, 15 серпня 2018 року.
Відкрита лекція про те, як посилити безпеку громадських активістів та громадських організацій.

Так, наприклад ведеться. пильний нагляд за перебігом розслідування та судовим розглядом убивства правозахисниці Ірини Ноздровської*.

З метою підвищити рівень безпеки правозахисників та громадських активістів Центром громадянських свобод спільно з міжнародною організацією «Front Line Defenders» організовано лекцію та ряд програм-практикумів, зокрема, щодо розробки сценаріїв та правил поведінки у випадку фізичних загроз для представників громадянського суспільства.

* Ірина Ноздровська зникла 29 грудня після неодноразових погроз на її адресу, а 1 січня 2018 року її знайшли мертвою.

КАМПАНІЯ ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ТА ПОЛОНЕНИХ.

70 ув'язнених на території Росії та в окупованому Криму

LET MY PEOPLE GO!

Центр громадянських свобод спільно з «Євромайдан Прес» та іншими партнерами вже п'ятий рік проводить кампанію за звільнення всіх українських політичних в'язнів «Let My People Go».

Станом на кінець 2018 року кампанія опікувалася долею 70 ув'язнених на території Росії та в окупованому Криму. Сумарний термін ув'язнення цих людей становить 240 років.

Завдяки спільній роботі партнерів кампанії, уряду України, міжнародної спільноти, а також активності адвокатів, рідних і груп підтримки 8 українців уже було звільнено з в'язниці.

240

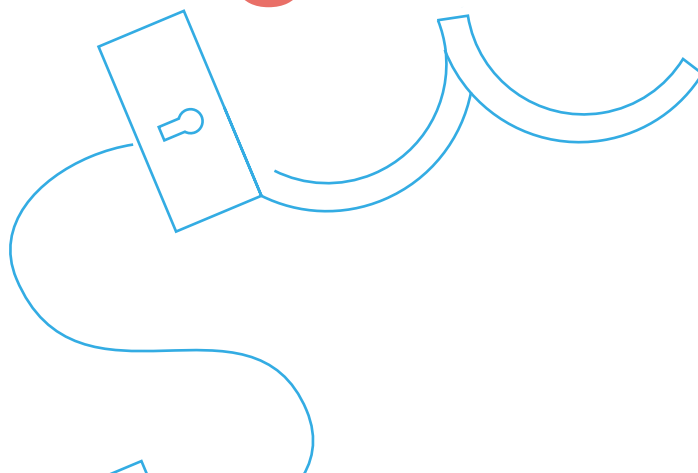
років — сумарний термін ув'язнення

www.letmypeoplego.org.ua

СТОРІНКА У FB:

fb.com/letmypeoplegoukraine

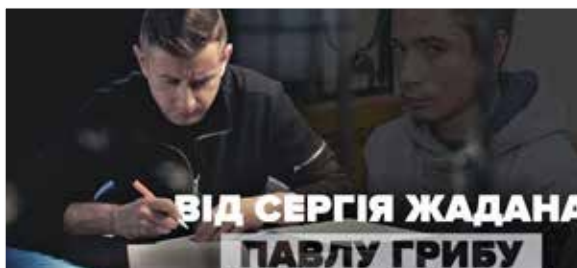
8 звільнено

У партнерстві з Радіо Свобода започатковано проект «Листи політв'язням». Відомі українці пишуть листи співвітчизникам, яких утримують у російських тюрмах. Свої листи вже написали співачка Руслана, письменник Сергій Жадан, дисидент Мирослав Маринович, режисер Ахтем Сеїтаблаєв.

Ознайомитися із проектом можна: <https://bit.ly/2SiXs7v>

КАМПАНІЯ «SAVE OLEG SENTSOV»

У відповідь на голодування, котре оголосив незаконно засуджений режисер Олег Сенцов, започатковано ще одну кампанію на захист українських політичних в'язнів — #SaveOlegSentsov.

Сторінка у FB: <https://www.facebook.com/SaveSentsov/>

До неї долучилася незліченна кількість активістів та небайдужих. Завдяки групам людей з 40 країн вдалося організувати глобальні акції, які майже одночасно відбувалися у різних країнах світу. Розбудовано цілу мережу прихильників кампанії, які провели у своїх містах тисячі заходів, серед яких: покази фільмів, акції, пікети, демонстрації та флешмоби.

Показ документальної стрічки «Процес: російська держава проти Олега Сенцова», організували більше ніж у 50 містах різних країн.

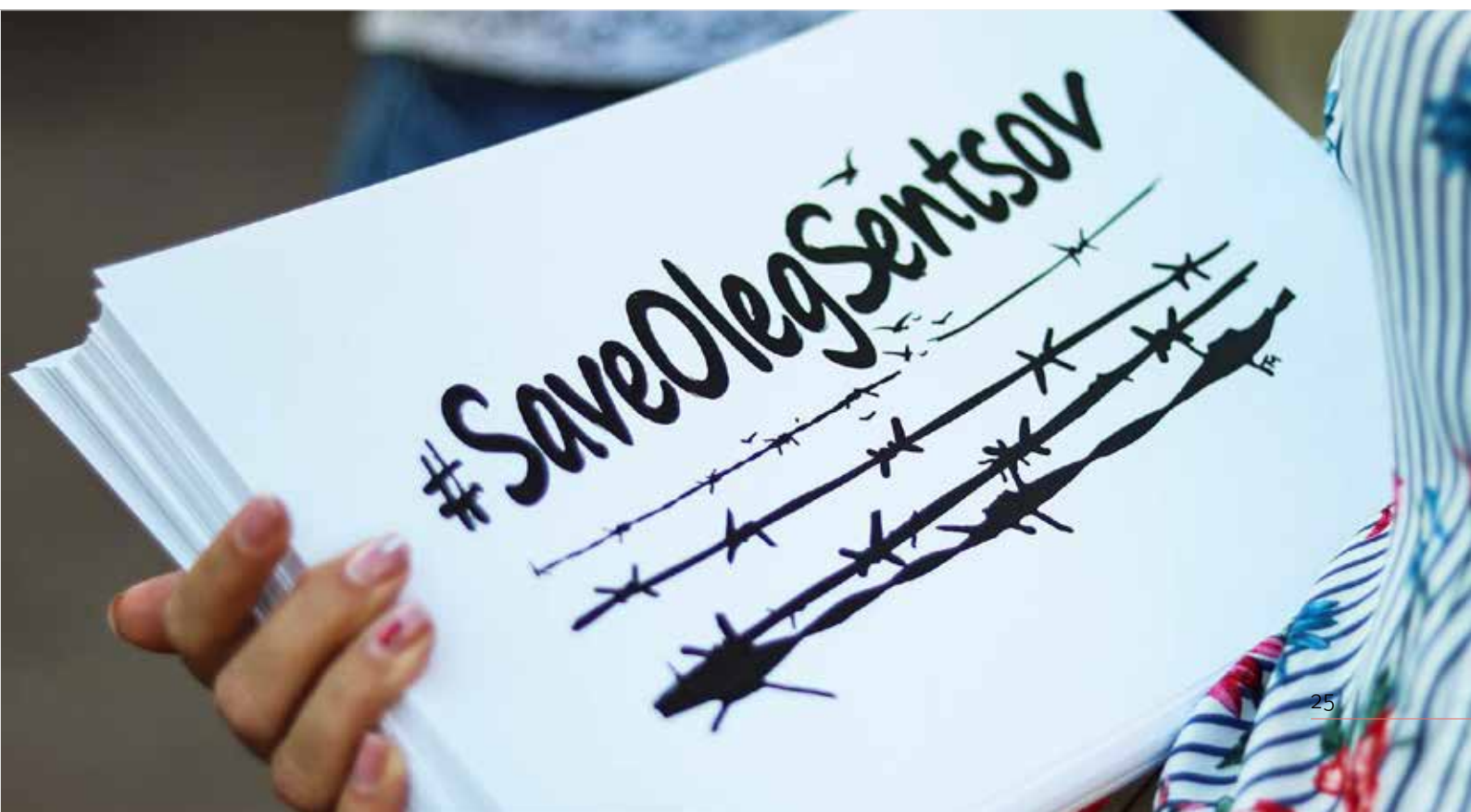

Під час найрізноманітніших культурних заходів відомі актори, режисери та інші митці висловлювали свою солідарність із незаконно ув'язненим режисером Олегом Сенцовим. А мер міста Парижа, Анн Ідальго, присвятила йому нічний фестиваль мистецтва «Nuit Blanche».

На ці дії публічно були змушені реагувати топ-політики, серед яких: генеральний секретар Ради Європи, президент Франції, канцлер Німеччини, голова Ради ЄС та інші публічні особи.

Під впливом кампанії вдалося об'єднати вимоги звільнити всіх політичних в'язнів, що перебувають в РФ та цивільних і військових полонених, що утримуються у підвалах Донбасу.

Також одним із проміжних успіхів є те, що Президент України підтримав створення консультативно-координаційної ради, спеціальної структури, яка повинна займатися виробленням проактивної стратегії України у звільненні політв'язнів та координації зусиль різних органів влади. Створення

такого органу було однією з вимог глобальної акції «Save Oleg Sentsov».

Центр громадянських свобод також ініціював низку заходів спрямованих на блокування в Парламентській Асамблеї Ради Європи дій Російської Федерації, котрі мали на меті унеможливити продовження санкцій. Зокрема, відбулася онлайн-акція #SaveCouncilEurope!

Сторінка акції у FB:
<https://www.facebook.com/2031086063799703/posts/2135894919985483>

Linas Linkevicius @LinkeviciusL

Tomorrow marks 100 days of O. Sentsov's hunger strike in Russian prison. Oleg is on the verge of life and death. We call on #Russia once again to immediately release the illegally detained, innocent man and the rest of #Ukraine's political prisoners. #FreeSentsov #SaveOlegSentsov

Перекласти твіт

Franck Riester @franckriester

Oleg #Sentsov reçoit le prix #Sakharov pour la liberté de l'esprit – une liberté qu'il est en train de payer au prix de sa vie. Nous ne pouvons pas le tolérer. Rien ni personne ne peut s'opposer à la liberté de l'art et de ceux qui le font.

13:56 - 25 août, 2018

EU at OSCE @EUOSCE

At @OSCE Permanent Council @EU calls on #Russia to immediately and unconditionally release Ukrainian film director Oleg #Sentsov, on hunger strike for more than 100 days in protest against incarceration of Ukrainian political prisoners by Russia

7:09 PM · Aug 30, 2018

Stephen King @StephenKing

Today is day 1 of the @FIFAWorldCup and day 32 of Oleg Sentsov's hunger strike. Join me and @penamerica in calling for the release of this Ukrainian filmmaker unjustly imprisoned in Russia. Time is running out, and he may die for his views #FreeSentsov

In Light of Hunger Strike, PEN America Demands Oleg Sentsov's Immediate Release - PEN America pen.org

Bill Pascrell, Jr. @BillPascrell

I stand with the dozens of Ukrainians being held by Putin's government. Russia's illegal annexation of Crimea and its treatment of political dissidents is a continued violation of the international order. #FreeSentsov

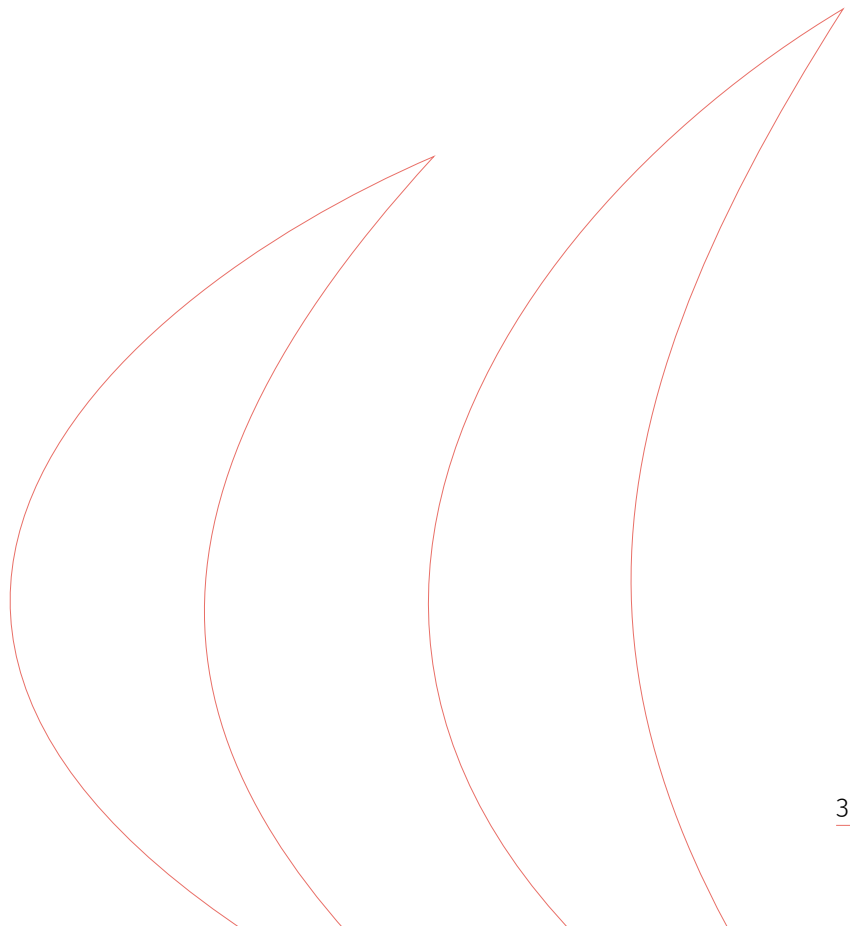
09:39 - 6 черв, 2018

public monitoring

fb.com/OZON.monitoring

4. ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ. ГРУПА ГРОМАДСЬКОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ «ОЗОН»

Група громадського спостереження «ОЗОН» — добровільне об'єднання активних громадян, які здійснюють громадський контроль за державними органами, а також за ключовими процесами, які відбуваються на лінії зіткнення суспільства та держави, зокрема, під час мирних зібрань та судових процесів.

Група громадського спостереження «ОЗОН» член Міжнародної мережі спостерігачів (ММС) країн регіону ОБСЄ.

Громадські спостерігачі завжди залишаються незалежною стороною та вважають своїм завданням

фіксацію подій, що відбуваються на тлі мирних зібрань та порушень під час судових процесів. Зафіксовані дані піддаються аналізу на відповідність національному законодавству та міжнародним стандартам.

Волонтера ОЗОНу можна впізнати за жовтою жилеткою й посвідченням, котре підтверджує, що він виконує роль «громадського спостерігача».

Загалом понад 60 волонтерів з Києва та інших міст України взяли участь у громадських спостереженнях упродовж 2018 року.

60

волонтерів
долучилися
протягом
2018 року

**РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ГРОМАДСЬКИМИ СПОСТЕРІГАЧАМИ
ВИКЛАДЕНІ У ТРЬОХ РОЗШИРЕНИХ ЗВІТАХ:**

«МАРШІ 8 БЕРЕЗНЯ:
КИЇВ, ЛЬВІВ, ХАРКІВ»,

<https://bit.ly/2pE68Rf>

«МАРШ РІВНОСТІ
KYIV PRIDE 2018»,

<https://bit.ly/2AU0OhB>

«МОНІТОРИНГ МИРНИХ
ЗІБРАНЬ: „МОЛИТОВНА
ВАРТА ЗА УКРАЇНУ [...]“
ТА „ТРАНС*МАРШ 2018“»,

<https://bit.ly/2FOE8En>

У 2018 РОЦІ ГРУПА ГРОМАДСЬКОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ «ОЗОН» ЗДІЙСНИЛА:

39
спостережень

- 39 спостережень за до-триманням свободи мирних зібрань та права на справедливий суд у Києві, Львові, Одесі та Харкові;

6
інструктажів

- 6 інструктажів із моні-торингу мирних зібрань та судових процесів;

7
тренінгів
в регіонах

- 7 тренінгів щодо свободи мирних зібрань для поліції (Київ, Харків, Чернігів, Вінниця, Рівне, Черкаси, Миколаїв, Херсон);

8
тренінгів

- 8 тренінгів з громад-ського контролю (Київ, Харків, Чернігів, Вінниця, Рівне, Черкаси, Миколаїв, Херсон);

4
зустрічі

- 4 інформаційні зустрічі та презент-ації ініціативи;

20
зустрічей

- 20 зустрічей із волонтерами.

2
навчання

- 2 спеціальних навчання громадських моніторів «ОЗОН» за кордоном;

41
волонтер

Залучення найбільшої кількості моніторів для спостереження одного заходу. А саме 41 волонтер.

13

учасників
отримали
сертифікати

↓ м. Київ, Київська школа з прав
людини, грудень, 2018 р.

*Вручення сертифікатів про
завершення спецкурсу із
моніторингу зібрань з підвищеним
рівнем конфліктності.*

Крім того, розпочалася програма стажування за напрямом громадського контролю, п'ять учасниць були відібрані та успішно пройшли її в офісі Центру громадянських свобод.

Київська школа з прав людини запустила спецкурс із моніторингу зібрань з підвищеним рівнем конфліктності. Його відвідали **40** учасників, **13** з них отримали сертифікати про успішне навчання.

ОЗОН розробляє та надає представникам органів державної влади свої рекомендації щодо розв'язання проблем забезпечення свободи мирних зібрань в Україні, а також веде співпрацю з міжнародними організаціями задля адвокації цих питань.

5. УЧАСТЬ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ТА МОНІТОРИНГУ

ЦГС спільно з партнерами підготував ряд звітів про порушення прав людини, зокрема по свободі мирних зібрань в Україні, забезпеченні права на справедливий суд в умовах окупації Донбасу, а також були перевидані звіти про порушення прав людини та вчинені злочини в умовах збройного протистояння та російської окупації на сході України та в Криму.

1. «MONITORING THE RIGHT TO FREE ASSEMBLY».

Міжнародне дослідження щодо свободи мирних зібрань в Україні. Ця публікація розроблена в рамках правового забезпечення програми, що впроваджується Міжнародним центром неприбуткового права.

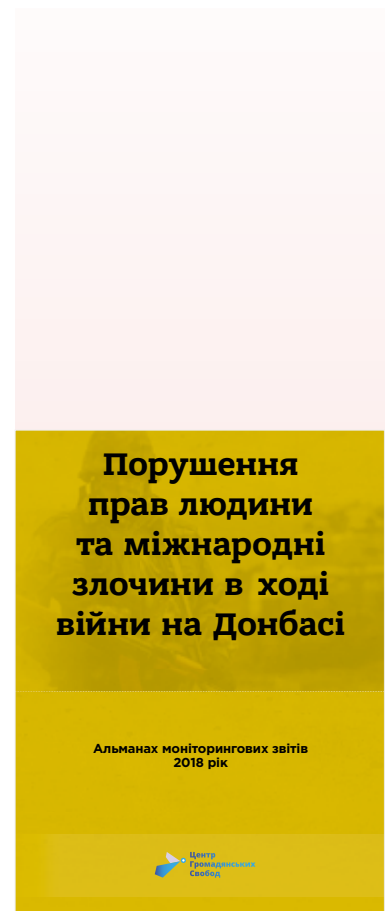
<https://bit.ly/2UmrFMn>

2. «ПРАВОСУДДЯ НА СХОДІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ».

Дослідження підготовлено з метою оцінити вплив збройного конфлікту на українську систему правосуддя.

<https://bit.ly/2Ue8ZhC>

3. «ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ В ХОДІ ВІЙНИ НА ДОНБАСІ».

Збірка звітів ЦГС про порушення прав людини та вчинені злочини в умовах збройного протистояння та російської окупації на сході України та в Криму.

<https://bit.ly/2Rd8X7V>

Всі дослідження були передані до компетентних органів державної влади з метою отримання належної реакції на їх результати. Також деякі матеріали передані до Міжнародного кримінального суду в якості доказів порушень прав людини та вчинення воєнних злочинів.

6. ПРАВОВА ОСВІТА ТА ПРОСВІТА

**Київська
Школа
Прав
Людини**

СТОПІНКА У FB:

bit.ly/2CSW0La

6.1. Київська школа з прав людини

Одним із пріоритетних напрямів роботи ЦГС є освіта та просвітництво у сфері прав людини.

З цією метою створено Київську школу з прав людини та демократії (далі — Школа).

У рамках діяльності школи відбуваються відкриті лекції, тренінги, дискусії та інші заходи просвітницького характеру.

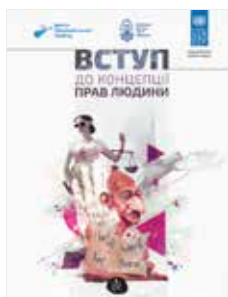
Розпочато регулярне навчання, яке складається з багатоступеневої програми. Було проведено 8 «Вступних курсів з прав людини» (перший ступінь) у Києві та в 6 інших містах, а також і дводенний «Базовий курс з прав людини» (друга ступінь).

Тематичне навчання проводилося також у вигляді лекцій, відкритих

11
заходів

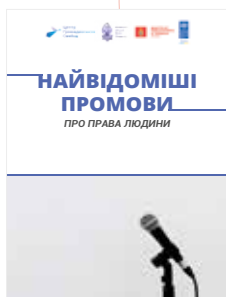
дискусій, правозахисних студій, майстер-класів, тренінгів. Загалом відбулося **11** таких заходів.

ВИДАНО НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

1. «ВСТУП ДО КОНЦЕПЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ»

<https://bit.ly/2Tmec60>

2. «НАЙВІДОМІШІ ПРОМОВИ ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ»

<https://bit.ly/2QWYhUb>

3. «РОЗДУМИ ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ. АНДРІЙ ЮРОВ»

<https://bit.ly/2UaMbPV>

4. «ІСТОРІЯ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ»

<https://bit.ly/2Fjuwf5>

КІНОКЛУБ «СЕРЕДОВИЩЕ»

У рамках Школи працює кіноклуб «Середовище», який став неформальним майданчиком для висвітлення актуальних проблем прав людини. Фільми ретельно підбираються. Напередодні кожного показу запрошуються

14

кінопоказів

правозахисники для вступної бесіди з учасниками. Наразі відбулося 14 кінопоказів.

Протягом року в освітніх та просвітницьких заходах ЦГС взяли участь понад 1000 киян.

КИЇВСЬКИЙ ХАБ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Київський Хаб з прав людини розпочав свою роботу для підтримки наявних та створення нових правозахисних та громадських ініціатив. Можливостями хабу користуються правозахисні та громадські організації, об'єднання, а також неформальні коаліції для проведення власних заходів.

А ряд інших організацій таких як Об'єднання родичів політв'язнів Кремля, Українська організація захисту прав дітей «Синє пташеня», Всеукраїнське об'єднання рідних зниклих безвісти та загиблих захисників України «Надія», Студентська організація «U: act», Українська правова консультативна група, Мирний берег та інші

під менторством ЦГС отримали змогу навчатися, консультуватися з організаційних питань, включно з тим, що стосується реєстрації громадських організацій, а також підтримку у проведенні робочих зустрічей, стратегічних сесій та плануванні адвокаційних стратегій, національного та міжнародного рівнів.

ПРАВЗАХИСНІ ВІКЕНДИ

Ми продовжили традицію Правозахисних вікендів у регіонах та провели 8 таких фестивалів прав людини у Харкові, Рівному, Черкасах, Миколаєві, Херсоні, Одесі, Кам'янці (Дніпропетровська обл.) та у Львові.

Правозахисний вікенд — це кількадечний фестиваль із прав людини, який має на меті поширити знання про права людини та заохотити якомога ширше коло осіб до правозахисної активності.

8

правозахисних
вікендів

У рамках вікендів, як правило, проходять заходи для різних категорій населення.

Як результат, понад 200 людей взяли участь в Правозахисних вікендах у регіонах та приблизно 30% учасників згодом

включились у дистанційну діяльність мережі ОЗОН, #SaveOlegSentsov та Коаліції на захист громадянського суспільства.

200
людей взяли
участь у заходах

**УЧАСТЬ ЦЕНТРУ
ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД
В ІНШИХ ЗАХОДАХ
З ПРОСВІТНИЦЬКОЮ
МЕТОЮ.**

Ми намагаємося доступно висвітлювати для широкої аудиторії проблеми прав людини. Члени нашої команди беруть участь у найрізноманітніших майданчиках, що проходять у різних форматах з метою популяризації цінностей прав людини серед населення.

Так, Олександра Матвійчук виступила на TedxKyiv 2018, Олександра Романцова під час TedxKyivWomen 2018, а також ми взяли участь у Національному фестивалі до дня молоді YouthDay, фестивалях Atlas Weekend, Nobilitet та в Кам'янську. Разом з волонтерами ми

розповідали про правозахист в Україні, роздавали освітні матеріали та запрошували приєднатися до правозахисного руху.

↑ Олександра Романцова
під час TedxKyivWomen 2018

→ Київ, 21 червня 2018 року.
Фестиваль Національного
дня молоді YouthDay.

6.2. Окремі заходи Центру громадянських свобод

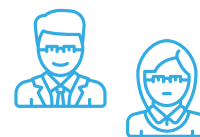
НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОЗАХИСНА НЕКОНФЕРЕНЦІЯ

Центр громадянських свобод ставить собі за мету сформувати всеукраїнський майданчик для обговорення актуальних викликів, що пов'язані з захистом прав людини в Україні та світі. Так, третій рік поспіль, в дні річниці прийняття Загальної декларації прав людини відбувається Національна правозахисна НЕконференція.

Більш ніж 20 майстерень працювали під час останньої НЕконференції. Учасники обговорювали, як вирішити актуальні правозахисні проблеми присвячені місцям позбавлення волі, проблемам людей, що живуть з ВІЛ, проблемам ВПО, ратифікації Римського статуту, правам людей в Криму, суду присяжних

в Україні, тощо. Розпочалася НЕконференція з панельної дискусії на тему: «70-річчя Загальної Декларації з прав людини: сучасні виклики правам людини в Україні та світі», в котрій взяли участь заступник голови Моніторингової місії ООН з прав людини Бенджамін Моруа, правозахисники, дисиденти та експерти.

У НЕконференції взяли участь близько 400 правозахисників, громадських активістів, журналістів, представників органів державної влади, а також міжнародних структур та просто слухачів із Києва та регіонів.

400
експертів

20
майстерень

↑ Київ, 10 грудня 2018 року

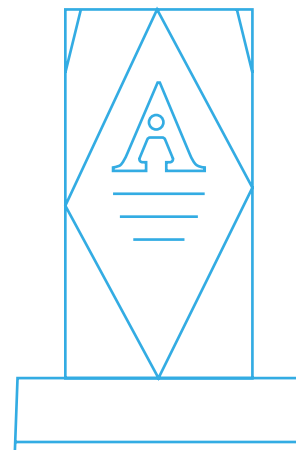
Вступна панель правозахисної НЕконференції.

ЩОРІЧНА ПРАВОЗАХИСНА ПРЕМІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ.

Платформа правозахисних організацій «Правозахисний Порядок Денний» щорічно вручає правозахисну премію з прав людини для того, щоби популяризувати цінності прав людини, правозахисної роботи та її суспільної вагомості.

У 2018 році за видатні здобутки у сфері захисту прав людини нагороджена Дар'я Свиридова, правозахисниця Української Гельсінської спілки з прав людини. Дар'я активно працює з багатьма питаннями зокрема тими, що стосуються окупації Криму та всіх її наслідків, подань до Міжнародного кримінального

суду, здійснює юридичний супровід багатьох справ, стала натхненницею елітного курсу для суддів та адвокатів з питань дотримання прав людини, а також є монітором Національного превентивного механізму.

*«Я відчуваю, що
нам важливо
зберегтися,
зберегти людей,
яких ми захищаємо,
і людей, з якими
ми працюємо» —*

висловила Дар'я
Свиридова, під час
вручення Щорічної
правозахисної
премії.

↑ Київ, 10 грудня 2018 року

*Дар'я Свиридова під час вручення
Щорічної правозахисної премії 2018.*

ВОЛОНТЕРСЬКА ПРЕМІЯ ЄВРОМАЙДАНУ SOS

130

волонтерів
було
номіновано
у 2018

Уже п'ятий рік поспіль 30 листопада ініціатива «Євромайдан SOS» відзначає «звичайних людей, які роблять надзвичайні речі». Волонтерська премія Євромайдану SOS заснована задля популяризації та підтримки волонтерського руху в Україні.

130 волонтерів з усієї країни та з-за кордону було номіновано у 2018 році. Багато волонтерів допомагають армії або постраждалим від війни і окупації Криму. Але стає все більше номінантів, які присвятили себе захисту тварин, освіти, допомозі дітям, культурному просвітництву чи розвитку демократії.

**ЛАУРЕАТИВ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРЕМІЇ ЄВРОМАЙДАН SOS
ОБИРАЛО ПОЧЕСНЕ ЖУРІ. ПРЕМІЮ ОТРИМАЛИ:**

Ірина Довгань,

яка підтримує родини полонених військових та цивільних, котрі незаконно утримуються в підвалах окупованого Донбасу.

Петро Дудник,

житель Слов'янська, котрий врятував понад 4 тисячі осіб, організував центр для переселенців та допоміг виїхати багатьом жителям окупованих територій Донеччини.

Пол Хатчінсон

(громадянин США), який розбудував дитячий будинок у Міжгір'ї, опікувався притулком для тварин, допомагав постраждалим від російських обстрілів та вивозив поранених військових.

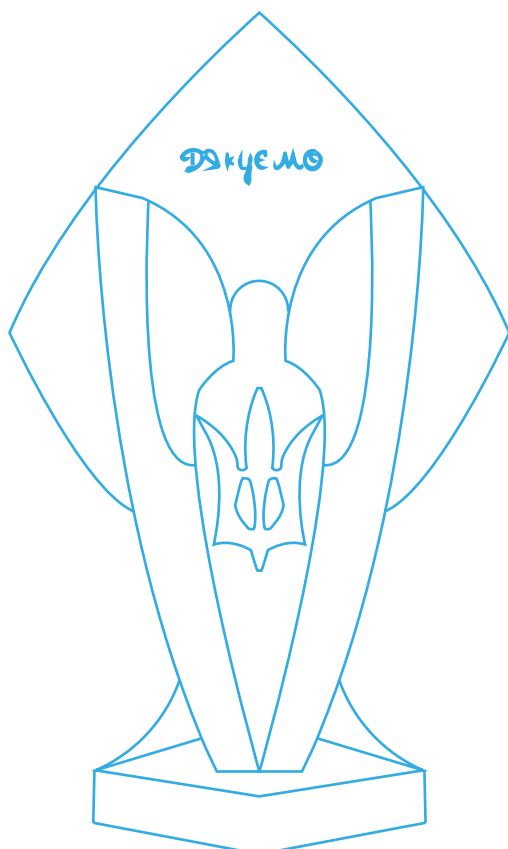
Ірина Тремп

Перемогла також і волонтерка з Криму, яка була нагороджена під псевдонімом – Ірина Тремп. Ірина допомагає політ'в'язням, що утримуються у Сімферопольському СІЗО, а також збирає та передає допомогу родинам кримськотатарських політ'в'язнів.

↑ Київ, 30 листопада 2018 року.

Церемонія нагородження
Волонтерської премії Євромайдану SOS

Також журі відзначили дві громадські ініціативи – «Бойові швачки» та «Батальйон сітка».

«Волонтерська премія Євромайдану SOS» також стала призером. Українська служба волонтерів та Волонтерська служба ООН провели національний конкурс найкращих практик в організації волонтерського менеджменту і наша ініціатива отримала нагороду.

7. МІЖНАРОДНА АДВОКАЦІЯ

Ми багато років поспіль системно працюємо над розв'язанням питань порушення прав людини, користуючись інструментами, які надають міжнародні інституції та механізми.

Центр громадянських свобод здійснює координацію міжнародної адвокатури в Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі».

Ми працюємо над постійним інформуванням Структур Ради Європи, ОБСЄ, ООН, Європейського парламенту та ПАРЕ, співпрацюємо з Міжнародним кримінальним судом.

Результатом цієї роботи стали неодноразово прийняті резолюції та рекомендації, адресовані Уряду України, РФ та міжнародній спільноті.

↑ Відень, 27 лютого 2018 року.

Зустріч в рамках щорічної наради ОБСЄ з людського виміру щодо становища з правами людини в сірих зонах, зокрема, на окупованих українських територіях.

Ключовими питаннями, над якими ми працювали протягом останнього року були:

- внесення контексту прав людини до т.зв. «мінського процесу»;
- звільнення Олега Сенцова та всіх інших українських політичних в'язнів, що перебувають у російських тюрмах, а також полонених та заручників, що утримуються в ОРДЛО;
- приведення українського законодавства у відповідність до Міжнародного гуманітарного права.

З метою проінформувати представників дипломатичних представництв та міжнародних організацій щодо ситуації з правами людини на Донбасі Центром громадянських свобод організований круглий стіл: «Результати моніторингу порушень

прав людини і міжнародних злочинів та соціально-гуманітарне становище населення на окупованій території Донбасу».

Під час заходу виступили з доповідями організації-члени Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі».

Було запрошено 22 представництва посольств іноземних країн в Україні та міжнародних організацій: Міжнародний Комітет Червоного Хреста, Європейська Комісія в Україні, Моніторингова місія ООН з прав людини, Консультативна місія Європейського Союзу, Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні тощо.

Київ, 17 жовтня 2018 року.

Інформаційна сесія Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі» щодо ситуації з правами людини на Донбасі для представників дипломатичних представництв та міжнародних організацій.

РОЗРОБЛЕНИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО СУДУ ПРИСЯЖНИХ В УКРАЇНІ.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження суду присяжних» розроблений робочою групою платформи «Правозахисний порядок денний». Прийняття законопроекту розпочне хвилю справжніх змін судової системи в Україні.

Вперше до резолюції потрапив поіменний список бранців.

ПАРЄ 28 ЧЕРВНЯ 2018 РОКУ УХВАЛИЛА РЕЗОЛЮЦІЮ СТОСОВНО УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ТА ПОЛОНЕНИХ, ЯКИХ НЕЗАКОННО УТРИМУЮТЬ У РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ, А ТАКОЖ В ОКУПОВАНОМУ ДОНБАСІ ТА КРИМУ.

В прийнятому документі присутні вимоги щодо допуску медиків, гуманітарних місій, Міжнародного комітету червоного хреста тощо, засуджуються тортури й неналежні умови утримання. В ухваленій резолюції вперше об'єднані питання щодо політичних в'язнів та полонених на Донбасі єдиною спільною вимогою до РФ.

ПРОЕКТ ЗАКОНУ «ПРО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ», ЩО ВВОДИТЬ У КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС ПОНЯТТЯ «ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ» ТА ПРИВОДИТЬ ПОНЯТТЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ.

14 ЧЕРВНЯ 2018 Р. ПРИЙНЯТА РЕЗОЛЮЦІЯ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ З ВИМОГОЮ ЗВІЛЬНИТИ ОЛЕГА СЕНЦОВА ТА ВСІХ ІНШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ЩО УТРИМУЮТЬСЯ В РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ТА КРИМУ.

ПЕТИЦІЯ НА САЙТІ БІЛОГО ДОМУ – ЗВЕРНЕННЯ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА З ВИМОГОЮ ЗРОБИТИ ВСЕ ДЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ОЛЕГА СЕНЦОВА ТА ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ НАБРАЛА 100 ТИСЯЧ ПОТРІБНИХ ГОЛОСІВ.

ВОЛОНТЕРСЬКА ПРЕМІЯ ЄВРОМАЙДАНУ SOS ОТРИМАЛА НАГОРОДУ У СФЕРІ ВОЛОНТЕРСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ – VOLUNTEER MANAGEMENT AWARD В НОМІНАЦІЇ «ПРОМОЦІЯ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ВОЛОНТЕРСТВА».

Нагородження, вперше в Україні, провів Ukraine Volunteer Service.

ХЕШТЕГ #SAVEOLEGSENTSOV ПОТРАПИВ В ТОП ЧАСТО ВЖИВАНИХ КОРИСТУВАЧАМИ TWITTER ТА FACEBOOK

ЧИСЕЛЬНІСТЬ ТА ВІДВІДУВАНІСТЬ ЗАХОДІВ.

У 2018 році Центр громадянських свобод провів понад 80 заходів на які зареєструвались близько 2400 осіб

ПОПУЛЯРНІСТЬ НАШИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЗРОСТАЄ.

Новостворена сторінка глобальної акції «Save Oleg Sentsov» в FB нараховує вже понад 15000 підписників, а також 2000 адрес зареєстровані на розсилку наших анонсів.

8. ДОСЯГНЕННЯ У 2018 РОЦІ

**Матвійчук
Олександра**

голова Правління

**Шиманська
Ксенія**

координаторка
з проведення
публічних заходів

**Романцова
Олександра**

виконавча директорка
та координаторка
напряму міжнародної
адвокації

**Галан
Любов**

координаторка з
громадського контролю

**Гончарова
Любов**

бухгалтерка

**Сергій
Зайченко**

координатор зв'язків
з громадськістю

**Ліліченко
Марина**

координаторка
з коаліційної співпраці

**Тетяна
Козачок**

фінансова менеджерка

9. КОМАНДА ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД

Наша команда включає працівників, що працюють на постійній основі, а також волонтерів, які залучаються в різних напрямках.

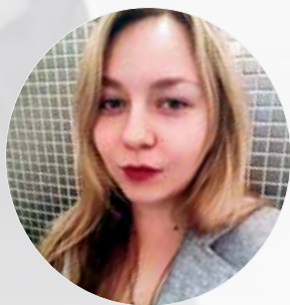
**Кулібаба
Андрій**

координатор
з сприяння
судовій реформі

**Альберт
Заславський**

координатор
з адміністративних
питань

**Дорошенко
Яна**

координаторка
роботи з волонтерами
та проведення
волонтерських кампаній

ВОЛОНТЕРИ

Центр громадянських свобод особливу увагу приділяє вихованню молодого покоління правозахисників та активістів. Саме тому до всіх напрямів діяльності ЦГС залучаються волонтери. Для взаємного обміну інформацією ведеться спеціальна розсилка та окремі публічні групи у Facebook, як от «Правозахисники з басейної».

Ми активно працюємо над розширенням та розвитком своєї

волонтерської спільноти. Протягом року ми оголошували два набори стажування, приймали волонтерів з інших країн, організовували волонтерські заходи та вечірки.

Було залучено більше сотні волонтерів з різних міст та країн, а до участі в наших акціях зголосилися тисячі.

Приєднатися до нас в якості волонтера можна заповнивши форму тут: <https://bit.ly/2FKkoUu>

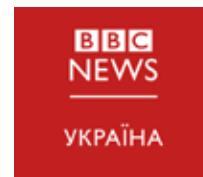
↓ **Київ, Комітет Верховної Ради України з прав людини, 16 листопада 2018 р.**

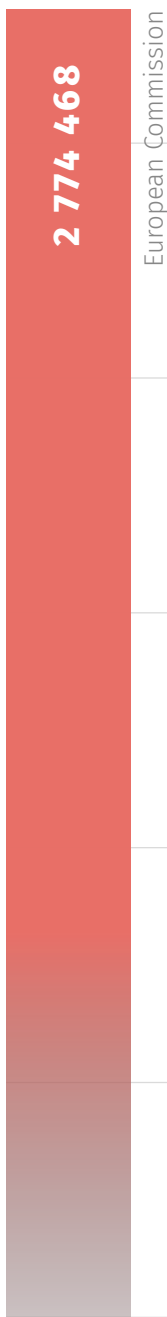
Волонтери ЦГС берть участь у флешмобі за ратифікацію Римського статуту.

10. СПІВПРАЦЯ ЗІ ЗМІ

НАС ТРАНСЛЮВАЛИ ТА ЦИТУВАЛИ ЗМІ:

European Commission

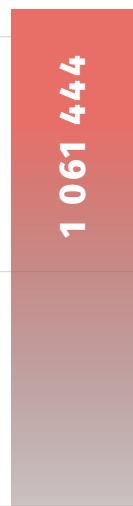
**SIGRID
RAUSING
TRUST**

The Sigrid Rousing Trust

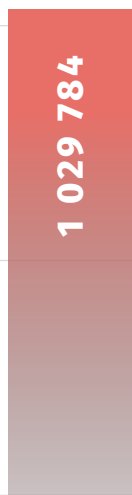

Open Society Foundation

SIDA (The Swedish International
Development Cooperation Agency)

Friends
of the Helsinki
Movement
Foundation

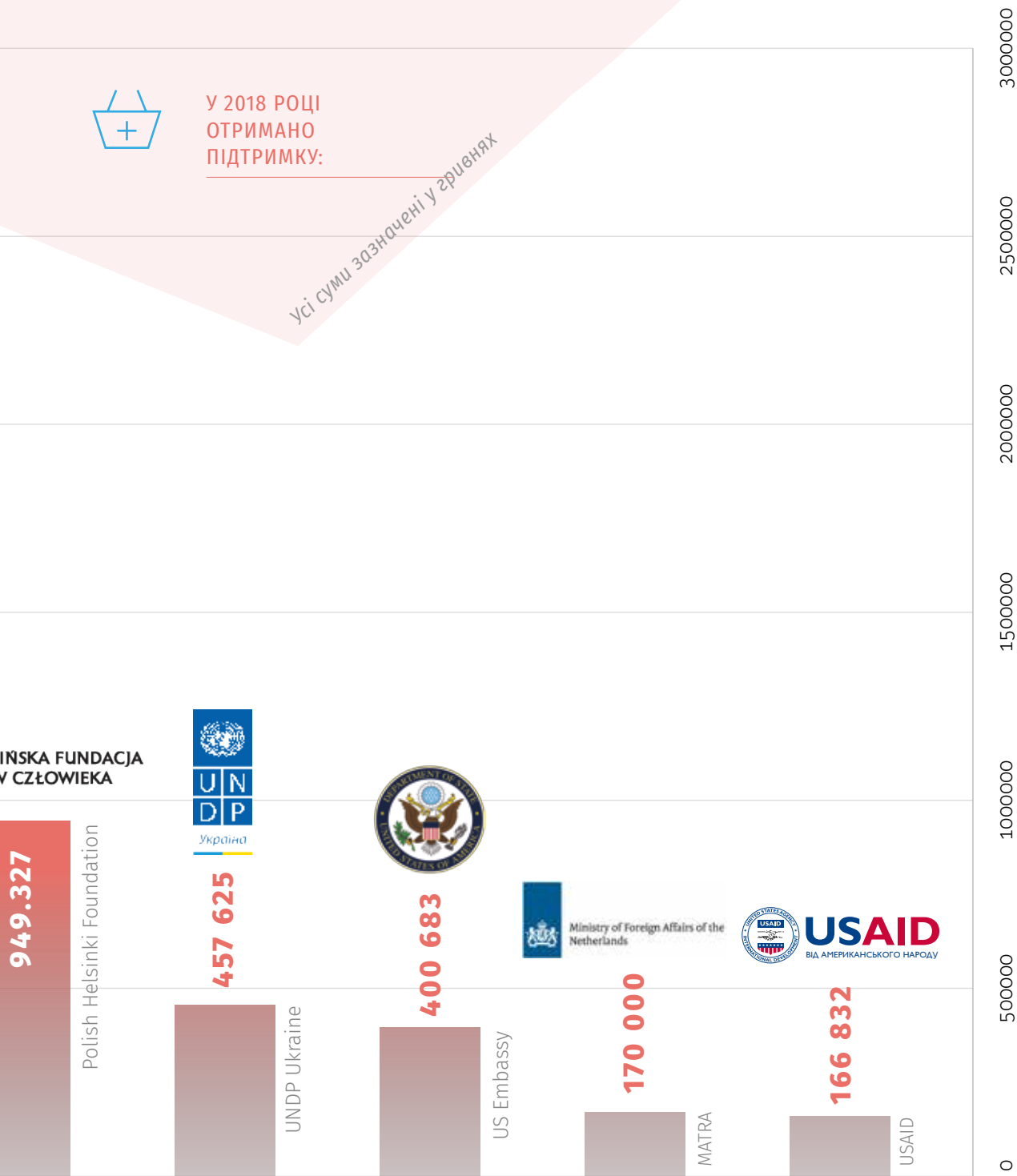

11. ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2018 РІК

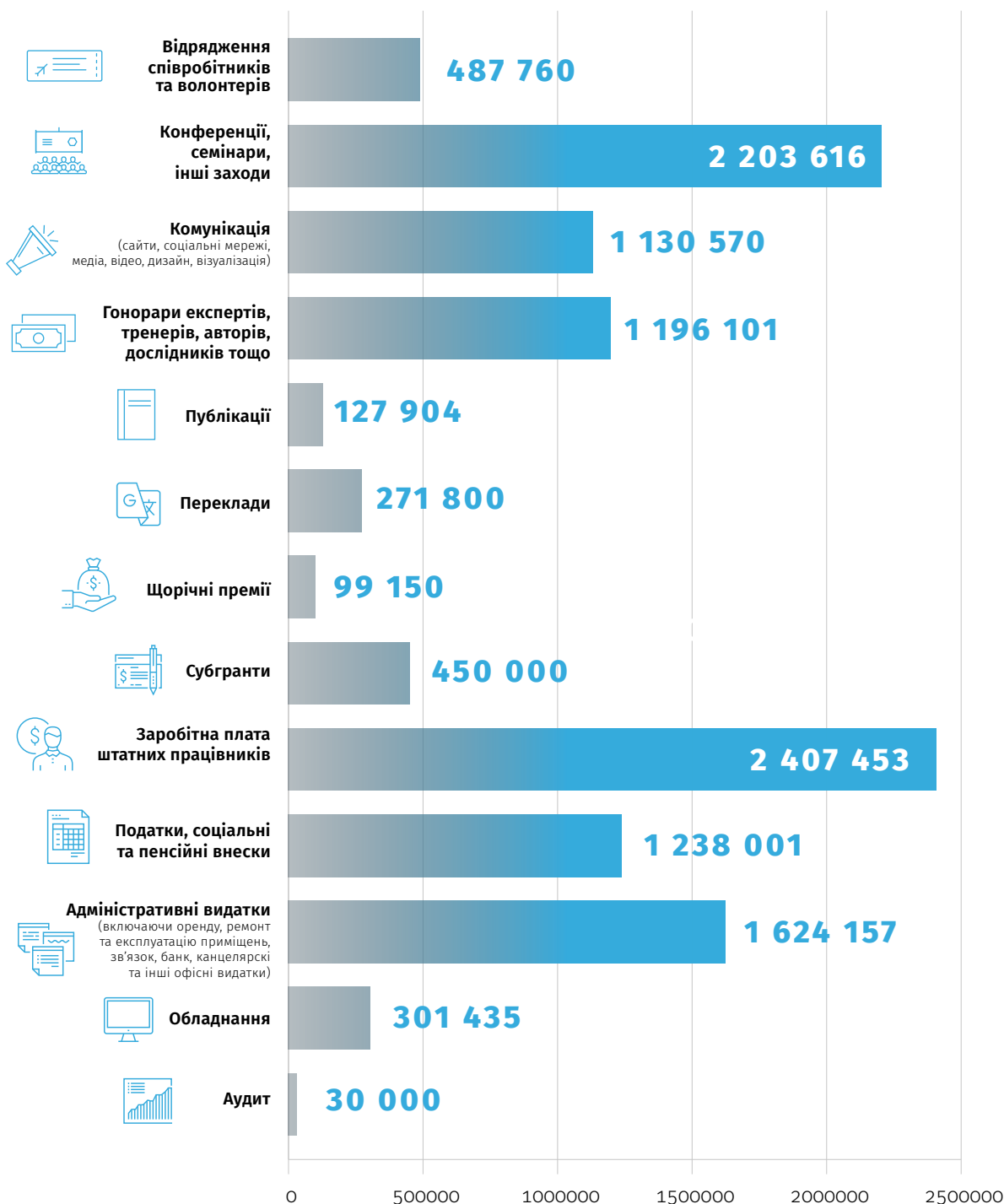
У 2018 РОЦІ
ОТРИМАНО
ПІДТРИМКУ:

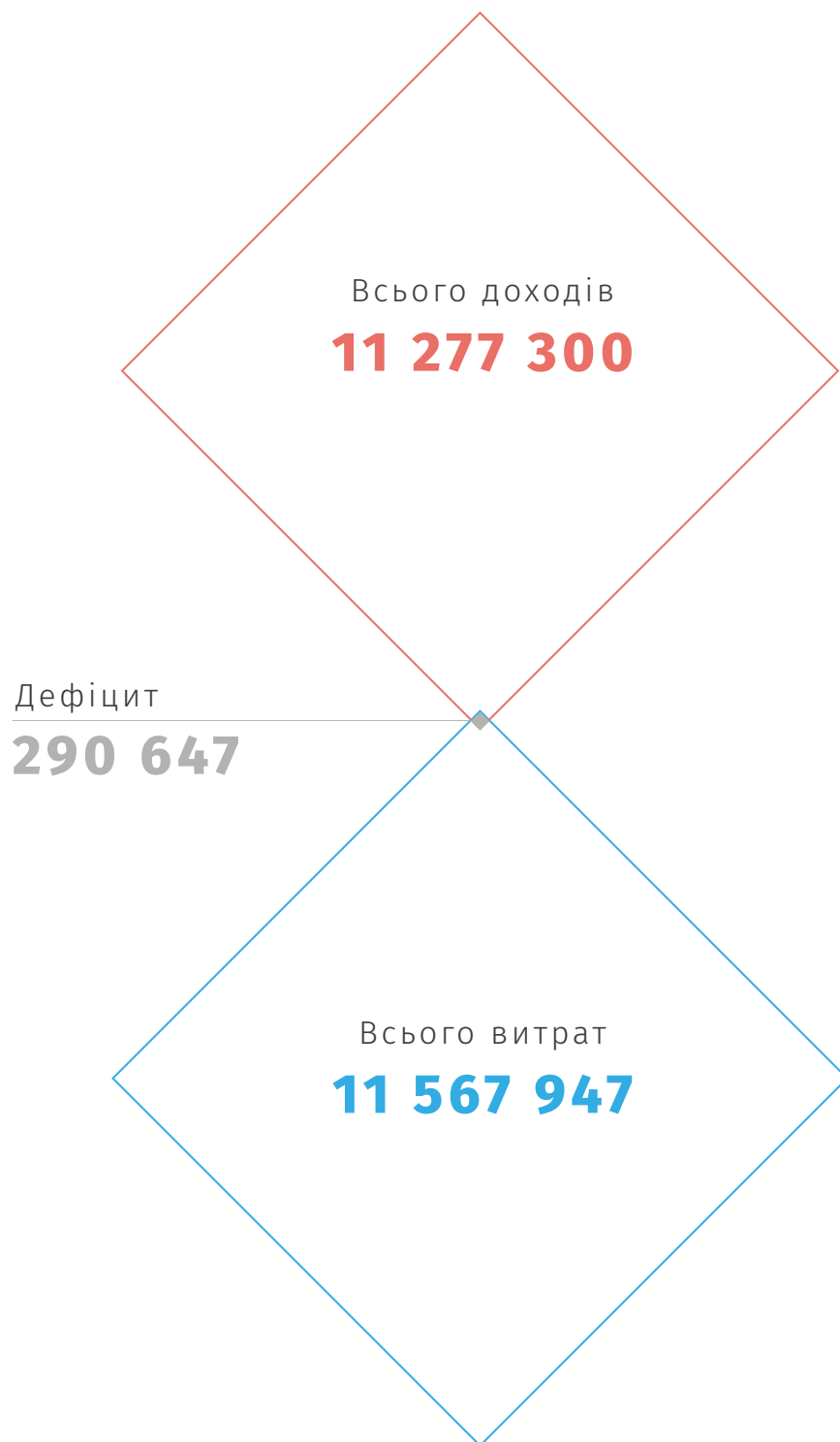
Усі суми зазначені у гривнях

ВИДАТКИ (УСІ СУМИ ЗАЗНАЧЕНІ У ГРИВНЯХ)

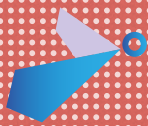
РІЧНИЙ ЗВІТ
ЦЕНТРУ
ГРОМАДЯНСЬКИХ
СВОБОД
2018

АДРЕСА:

м. Київ, вул. Басейна 9г, оф. 28
Електронна пошта: ccl.org.ua@gmail.com

www.ccl.org.ua

fb.com/ccl.org.ua

Центр
Громадянських
Свобод